Schubert András

Kémtörténet

1.

Mondhatnánk, hogy Porvoo Helsinki Szentendréje. Ötvenezres kisváros Helsinkitől keletre a Finn-öböl partján. Helsinkiből kocsival egy fél óra alatt odaér az ember, busszal is ott van egy órán belül. Hajóval három és fél óráig tart az út. Most mégis ezt választottam, mert úgy éreztem, legalább ennyi időre szükségem van, hogy higgadtan végiggondoljam az elmúlt alig több mint fél nap viharos eseményeit.

Pedig nyugalmas, mondhatnám unalmas napokra számítottam. A bizottsági ülésre kapott meghívást, amelyen sóhivatalomat voltam hivatva képviselni, egészen biztosan lemondtam volna, ha nem Helsinkibe szól, ahová kedves fiatalkori emlékek fűznek. Rég jártam ott, kellemes nyár eleji időre lehetett számítani, pár nap lazítás igazán rám fért.

Ugyanabban az egyetemi vendégházban laktam, mint hajdan, és mint azóta már néhányszor. Néhány sarokra van a Paragon étterem, dallamos finn szóval: ravintola. Első, hosszabb látogatásom során gyakran lestem be vágyakozva az egyszerű eleganciájú, kicsit Bauhaus-os termeibe. Szerény ösztöndíjamból nem tellett ilyen luxusra. A világ boldogabbik feléről származó fiatal kutatótársaim majdnem minden estéjüket ott töltötték. Amikor már jobb idő lett, és a teraszra ki lehetett ülni, akkor néha én is odacsapódtam hozzájuk egy kis dumára, és egyszer-egyszer megreszkíroztam egy pohár sört. Érthető, hogy később, amikor már megengedhettem magamnak, sohasem hagytam ki, hogy ha Helsinkiben járok, legalább egyszer beüljek a Paragonba, és élvezzem azt, amit fiatalabb koromban el kellett mulasztanom.

Most is már az első este oda igyekeztem. Korábban nem is vettem észre, hogy a háznak a vendéglő bejáratára merőleges oldalán egy nagy neonfelirat hirdeti: Savoy. Odasétáltam, hogy megnézzem. Nem szálloda volt, hanem játékterem. Az ablakon át láttam, hogy nemcsak a szerencsejátékoknak hódolnak itt, hanem az egyik szobában intenzív sakkélet folyik. Ezt közelebbről is szemügyre kellett vennem. Hamar kiderült, hogy a sakkklub teljesen nyitott, az üres asztalokhoz bárki odaülhet, és hamar találtam ellenfelet is egy pár parti ötperces snellre. Szerencsém volt, jó, de nálam egy kicsit gyengébb ellenfelet találtam. Néhány igazán szép győzelem fáradtságával és a megnyert pár euróval mehettem át a Paragonba.

Az étlapot tanulmányozva csak a szemem sarkából láttam, hogy egy bohókásan öltözött, bájos nő lép be a vendéglőbe. Otthonosan

helyezkedett el egy velem szemben lévő sarokasztalnál. Az étlapra koncentráltam. Bármennyire bájos volt is, ilyesféle bohóság most nem szerepelt az útitervemben. Meg amúgy is biztosan mindjárt jön a pasija: egy háromajtós szekrény méretű finn atléta, vagy egy dúsgazdag pszichiáter. Mindegy. Választottam az étlapról és rendeltem. A hely specialitása a csuka rákmártásban, azzal ajándékoztam meg magam a győztes sakkpartikért. Könnyű olasz fehérbort kértem hozzá. A pincér kihozta a bort, megkóstoltam. Ízlett. Kitöltöttem magamnak egy pohárral. Éppen belekortyoltam, amikor észrevettem, hogy a nő ott áll mellettem.

– Furcsa szerzet maga – mondta kifogástalan magyarsággal.

– Ki játszik manapság Falkbeer-ellencselt? Szélsőséges konzervatívok vagy avantgarde-ok. Maga melyikükhöz tartozik?

Azzal a lendülettel köptem ki a bort, ahogy a számba vettem.

– Nézze már! – méltatlankodtam krákogva – Most odalett két Falkbeer teljes bevétele.

A pincér is azonnal odaugrott, aggódva, hogy a borral van valami probléma. A nő megnyugtatta, hogy csak egy kis köhögési roham tört rám, de már rendben vagyok. Az én fülemnek a finnsége épp olyan tökéletesnek hangzott, mint a magyarsága. Most már megpróbálhattam válaszolni a kérdésre.

– Egyiket sem vállalom. Rutinos pancser vagyok, aki szereti provokálni a nála is pancserebbeket.

Most rajtam volt a kérdezés sora.

– Maga pedig talán idegenlégiósokat toboroz a kerületi sakkbajnokságba a Savoy II. csapata számára?

Kis fintorral jelezte, hogy méltányolja a szellemességre irányuló igyekezetemet, de nem hagyta zavartatni magát.

– Nagyjából tisztában vagyunk a képességeivel – mondta meglepő többesszámban. – Legalábbis egyes területeken biztosan. Más területeken kevésbé.

Mosolya elbizonytalanított a bohóságokkal szembeni ellenállásom szilárdságát illetően. És még nem volt vége.

– Ezért is szeretném, ha vacsora után megtisztelne látogatásával.

A formálisan hangzó meghíváshoz egyáltalán nem illő pillantásától maradék ellenállásom is recsegve omlott össze, de mielőtt még bűt vagy bát mondhattam volna, a nő kilibbent az étteremből. Amikor visszanéztem az asztalomra, a szalvétámra írva ott volt egy lakáscím.

Minden igyekezetem ellenére sem tudtam teljes odaadással élvezni a csuka és a rákmártás örömeit. A fejemben ugráló kérdőjelek állandóan közibünk tolakodtak.

Egyszerű prosti lenne? A látszat nem ezt sugallta, de ez nem szempont. Különben sincs ezen a téren semmi tapasztalatom, hogy dönteni tudjak. És mi volt ez a „vagyunk”? Ő meg a stricije? Hülyeség. Hóbortos művész lenne, aki élményeket gyűjt a készülő opuszához? Emellett szól, hogy ez a hely legendás művészkávéház volt. Aktmodellkedést nem vállalok! Persze miért is ne? Egyszer mindent ki kell próbálni. Vagy egy fejvadász cég felfigyelt legutóbbi publikációimra, és ellenállhatatlan ajánlatot szeretnének tenni? De miért kell ehhez szobára menni? Na, majd nemsokára minden kiderül, ha kiderül.

Megittam a maradék boromat, fizettem, és elindultam. A cím egy egészen közeli lakásé volt. A Sibelius-parkra néző házakban többnyire jól menő orvosok, divatos művészek és a „finn csoda” virágkorában meggazdagodott ifjú titánok és titaniszok laktak. Egy ilyen ház egyik lakásába csöngettem fel.

A diszkrét csöngetésre hasonlóan diszkrét visszacsöngetés volt a válasz, és a kapu kinyílt. Talán egy Rolls-Royce ajtaja nyílik és záródik olyan határozott puhasággal, mint egy finn bejárati ajtó, bár amazt sohasem próbáltam. A lépcsőház otthonosan meleg volt, újdonsült ismerősöm egy első emeleti lakás ajtajában várt.

Házi öltözéke pontosan illett hozzá. Egy tréningruhának, egy pompon görl jelmeznek és egy divattervező-jelölt bukott vizsgadarabjának volt az elegye. Számolatlanul tarkállottak rajta az élénk, de harmonizáló színű pomponok és zsebek. Viselője, ha lehet, még bájosabban és bohókásabban nézett ki, mint amikor röviddel ezelőtt először megláttam.

– Azta! – tört ki belőlem az őszinte elismerés. – Ez aztán mutatós egy darab!

– És milyen puha! – válaszolta, és bizonyításként minden teketória nélkül átölelt és megcsókolt.

Határozott puhasága a finn bejárati ajtókéval vetekedett (meg talán a Rolls-Royce-éval, de azt – mint tudjuk – még nem próbáltam).

– Ha már így túlestünk a formaságokon, talán bemutatkoznék. – próbáltam összeszedni magam.

– Sok újat nem fog tudni mondani – mosolygott kedvesen. –, hanem azt tudja-e, hogy Sibelius a valcereket illetően Schubertet tartotta mesterének? Szabad egy keringőre, mesterem?

Szavaival egy időben kellemes keringő szólalt meg (történetesen egy Strauss), és Bohóka (átmenetileg így neveztem el magamban) megismételte az üdvözlésemkor megismert manőverét. Ez az ölelés kicsit hosszabbra sikeredett, közben még arra is jutott idő, hogy a bécsi

keringő alaplépéseit is felelevéníthessem. Gyorsan leálltam.

– Bocsánat, de bécsi keringőből fel vagyok mentve. Van egy ilyen szédülésem...

– Benignus paroxizmális pozicionális vertigo – bólogatott együttérzően – Tudunk róla. Biztosan ismeri az Epley-manővert, az szokott segíteni.

– Köszönöm. Ismerem. Tényleg szokott – válaszoltam szinte gépiesen, majd – mintha a keringőtől szédültem volna el – lerogytam egy fotelba.

Valójában a helyzet kezdett olyan szürreális lenni, hogy minden szédülés nélkül is kezdtem elveszíteni a talajt a lábam alól. Mi ez? Hová kerültem? Most mondjam azt, hogy „Magyarázatot követelek!", vagy más efféle csacskaságot? Komplett hülyét csinálnék magamból.

Bohóka pontosan érzékelte a zavarodottságomat, kinyitotta a bárszekrényt, és bíztatóan rám mosolygott.

– Éhes és szomjas már nemigen lehet, egy jó whisky-t viszont talán nem utasít el – vélte nem egészen alaptalanul. – Azt hiszem, ez az egyik kedvence – vett elő a szekrényből egy üveg 15 éves Ardbeget.

– Az könnyen lehet – válaszoltam –, bár 12 évesnél öregebbhez eddig még nem jutottam.

– Kis pedofil! Akkor legfőbb ideje, hogy összeismerkedjenek.

Megkóstoltam és bólintottam:

– Bejelöltem kedvencnek.

Úgy éreztem, hogy egy kicsit vissza kellene venni magamhoz a férfiaktól elvárt szerepet.

– Meg magát is.

Vissza? Hiszen egy pillanatra sem volt nálam! Erről azonnal meggyőződhettem.

– Rendben – bólintott. – Meg van ágyazva.

És már nyitotta is ki a hálószoba ajtaját. A szoba be- és elrendezése kifejezetten a hangulatos alkalmi randevúkra volt optimalizálva. Már éppen eldöntöttem magamban, hogy ha „előlük" – akárkik legyenek is ők – úgysem menekülhetek, akkor miért fosszam meg magamat egy alighanem emlékezetesen kellemes élménytől, amikor Bohóka becsukta az ajtót, leült a velem szemben lévő fotelbe, és megkérdezte:

– Mindent szeretne tudni, vagy csak azt, ami magára tartozik?

– Csak ami rám tartozik – válaszoltam a legőszintébben, és bele sem mertem gondolni, hogy mi minden lehet a minden.

– Helyes. Többet úgyse mondanék.

Rövid szünetet tartott (hatásszünet?), úgy folytatta.

– Egy titkosszolgálatnak dolgozunk. Egy kis szívességet szeretnénk kérni magától.

– Nagy bajban lehet az a titkosszolgálat, ha az én szívességemre szorul – próbáltam Woody Allenesre venni a figurát, de ezt most elengedte a füle mellett.

– Most csak arra kell válaszolnia, hogy meghallgatja-e a kérésünket vagy sem. Ha úgy dönt, hogy meghallgatja, teljesen magára lesz bízva, hogy megteszi-e, amit kérünk vagy sem. Soha senki nem fogja számonkérni. Azt viszont tudnia kell, hogy egy jó ideig a látókörünkben marad. Ezt észrevenni ugyanúgy nem fogja, ahogy eddig sem vette észre.

– Sportszerű ajánlat, elfogadhatónak látszik – bólintottam. – De van valami érve, amiért tényleg érdemes is lenne elfogadnom?

Bohóka újra kinyitotta a hálószobaajtót. Meggyőzött. Belülről már együtt csuktuk be.

2.

Mire visszaültem a whisky-s poharam mellé, már majdnem teljesen besötétedett. Az évnek ebben a szakában ez azt jelentette, hogy éjfél felé jártunk. Viszonyunkban annyi változás történt, hogy összetegeződtünk, és a Bohóka nevet most már nyíltan is használhattam. Amikor megmondtam neki, hogy az igazi nevét nem ismerve így szólítom magamban, elnevette magát.

– Persze, most mondhatnék neked valami jól hangzó nevet. Eredetileg az Eufrozinára gondoltam, amit Fruzsinak becézhetnél. A Bohókánál kedvesebbet és találóbbat azonban én sem tudtam volna kitalálni. Lehet, hogy megtartom.

Az asztalhoz visszaülve viszont már a legkevésbé sem látszott bohónak. Tudtam, hogy most térünk leendő küldetésem lényegére. Igyekeztem a megfelelő komolyságot és összpontosítást mutatni. Mérsékelten sikerülhetett, mert úgy vizsgálta a szememet, mint a bokszbíró a kissé megroggyant bokszolóét. Mindenesetre nem számolt rám.

– Te ugye újságszerkesztő is vagy – nem kérdezte, inkább állította.

– Tudományos folyóiratot szerkesztek. Azt nem nevezném újságnak.

– Sajtóigazolványod nincs – most sem feltételezte, hogy megcáfolom.

– Nincs.

– Akkor most lesz – mondta, és átadott egy nevemre kiállított és minden adatomat tartalmazó nemzetközi sajtóigazolványt, amely szerint a finn-ugor népek kultúrájával foglalkozó finn újság angol nyelvű rovatának magyarországi külső munkatársa vagyok.

– Nem baj, hogy ehhez a témához gyakorlatilag semmit sem értek? – kérdeztem félve.

– Nem – válaszolta a leghatározottabban. – Más sem. És ha mégis olyannal találkozol, aki nálad jobban ért hozzá, akkor azonnal csinálj vele egy interjút! – tanácsolta mosolyogva.

– Majd, ha hazamentél, egy idő múlva fogsz kapni egy meghívót a japán nagykövetség fogadására. – folytatta a kiképzésemet.

– És mi van, ha éppen el kell utaznom, vagy más halaszthatatlan elfoglaltságom van?

– Semmi. Még indok sem kell. Ahogy mondtam, magad döntöd el, hogy megteszed-e, amit kérünk. Ha nem, soha többé nem hallasz rólunk.

– Értem – bólintottam – Akkor már csak azt kellene tudnom, hogy mi lesz a teendőm.

– Pontosan. Először is a fogadáson fel kell ismerned azt a személyt, akinek a pontos leírását, fotóit, videóit előtte megkapod.

– E-mailen?

– Úgy. Utána pedig el kellene érned, hogy az italába belekerüljön annak a kapszulának a tartalma, amelyet időben el fogunk juttatni neked.

Döbbenten néztem rá.

– Polónium?

Elmosolyodott.

– Ne aggódj. Semmi bántódása nem fog esni tőle. Vegyész vagy, bármikor megvizsgálhatod. Kémiailag tiszta vizet fogsz találni

– Micsoda? – hökkentem meg – Akkor minek ez az egész cécó?

– Na, jó. A víz kémiailag tiszta lesz, csak az izotóp-összetételében lesz egy kis turpisság.

A fejemre csaptam.

– Értem! Triciált víz lesz, és a sugárzását fogjátok tudni követni.

– Okos kisfiú vagy – dicsért meg. – Pontosan ez a célunk. Néhány napig nem szeretnénk szem elől téveszteni az emberünket. De erről már neked semmit nem kell tudni. Bármi történik is a fogadáson, akár sikerül az akció, akár nem, te szép kényelmesen hazamész, és elfelejtheted az egészet.

Most már jóval elmúlt éjfél, kezdtem elfáradni. Próbáltam helyre

tenni magamban ezt az egész abszurd történetet, de nehezen sikerült. Bizonytalanul kérdeztem:

– Akkor ez azt jelenti, hogy mi most megegyeztünk, és én mostantól a szolgálatotokban állok?

A fejét csóválta.

– Szolgálatról szó sincs. Csak teszel nekünk egy kis szívességet. Vagy nem. Ahogy gondolod.

Aztán hozzátette:

– Azért ehhez még kell a főnököm fejbólintása is. Ehhez holnap ki kellene utaznod Porvooba. Mikor lenne rá időd?

– Reggel mindenképpen be kell mennem a bizottsági megbeszélésre, de semmiképpen nem maradok egy-két óránál többet. Délután négy körül mindenképpen ott tudok lenni.

– Remek. Várni fogunk.

Ezzel a kezembe adott egy szalvétát egy porvooi címmel. Úgy látszik náluk a szalvéta a szabványosított kommunikációs eszköz.

Így történt, hogy másnap délben a muzeális J. L. Runeberg hajón ültem Porvoo felé tartva.

3.

Jó döntés volt a hajózás. A friss tengeri szél kifújta belőlem a zavaros gondolatokat. Ez a kis kaland minden eddiginél világosabbá tette előttem, hogy botor illúzió azt gondolni, hogy el tudunk zárkózni a világot keresztül-kasul hálózó üzleti, politikai, katonai szervezetek elől. Igen, mindent tudnak rólunk. De mindent tudnak sok százmillió, vagy akár többmilliárd embertársamról is, és innentől kezdve minden ugyanúgy a vak véletlen kezében van, mintha semmit sem tudnának. Hogy miért pont engem szemeltek ki erre a feladatra, fogalmam sincs, és valószínűleg soha sem fogom megtudni. Nyilván van több tucat másik ember, akivel majd elvégeztetik a feladatot, ha velem nem sikerül. A mi nevünket dobta ki a szoftver. Egy majdnem ugyanolyan szoftver, mint amelyik azt dobja ki, hogy szívinfarktust vagy gégerákot kapunk. Ahhoz képest ez (eddig) egy igazán kellemes választás volt. Szépen végig fogom csinálni, amíg jól esik. Semmivel sincs több esélye annak, hogy valami bántódás ér, mintha nem csinálok semmit.

Porvooba érkezve a hajóállomásról a többi utassal ellentétes irányba indultam el. A megadott cím nem a történelmi óváros zegzugos utcái környékén volt, hanem a Porvoo folyó folyása mentén lefelé, egy kertvárosi utcácskában.

A kapun semmilyen névtáblát vagy feliratot nem láttam, a szépen gondozott kertben senki nem volt. Megnyomtam a csengőt. Hamarosan nyílt az ajtó, és egy pontosan ugyanolyan úriember nyitotta ki, amilyen minden kocsma ajtajában állt a nem kívánatos vendégek (konkréten a merev részegek) távoltartása céljából. Egy ideig azt hittem, hogy ennek a funkciónak Helsinkiben egyetlen család tagjai a letéteményesei, annyira hasonlítottak egymásra, azután be kellett látnom, hogy ekkora család nincs. Ezek a derék finn rokonaink tényleg egy genetikailag homogén nemzetet alkotnak.

Az én kapuőröm figyelmesen végignézett, majd előbb finnül, azután angolul érdeklődött jövetelem célja felől. Ez kissé váratlanul ért, mert erre vonatkozólag nem kaptam semmiféle előkészítést. Hirtelen ötlettől vezérelve elővettem tegnap kapott sajtóigazolványomat, és felmutattam. A kapuőr szélesen elmosolyodott, és minden további akadékoskodás nélkül bekísért a fogadószobába, majd magamra hagyott.

Az egyszerű, skandináv eleganciával berendezett fogadószobában semmi nem utalt arra, hogy kik élnek, tevékenykednek a házban. Még arra sem – ami igazán érdekelt volna –, hogy milyen ország fiainak lányai azok, akik ilyen megtisztelő érdeklődést tanúsítanak irántam. Valójában mindegy is. Ők biztosan a jó ügyet képviselik. A nekik jó ügyet.

A dohányzóasztalon elegáns angol nyelvű magazinok legfrissebb számai közül választhattam. Az egyiken az állt, hogy 1. évfolyam, 1. szám, azt kezdtem olvasgatni. Egy pénzügyi-matematikai folyóirat volt izgalmas címekkel, de kívülállók számára nehezen követhető elméleti okfejtésekkel. Próbáltam saját más irányú matematikai ismereteim szerint dekódolni az elmélkedéseket – inkább kevesebb, mint több sikerrel. Aztán találtam benne kissé könnyedebb, humoros hangvételű írásokat is, azok szórakoztatóbbnak bizonyultak.

Alig vettem észre, hogy kinyílt az ajtó, és Bohóka lépett be. Kissé visszafogottabban volt öltözve, mint tegnapi találkozásainkkor, de derűsen ragyogott.

– Minden szuper! – lelkendezte – A főnök tökéletesen megfelelőnek talál a feladatra.

Megdöbbenve néztem rá.

– Micsoda? Hát még nem is találkoztunk!

– Mit gondolsz, mit csináltunk, mióta kiszálltál a hajóról? – mosolygott elnézően – Pillanatok alatt idetaláltál, szellemesen oldottad meg az őr leszerelését, és imponált neki a folyóirat-választásod is.

– A megjelenésed és viselkedésed megítélését rám bízta – tette még hozzá nyomatékosan.

– Amint eddig, igyekszem a képességeim legjavát nyújtani, – igyekezem a komolyság és az irónia határán egyensúlyozni.

– Magam is így láttam – válaszolta, és megint én maradtam alul a csörtében.

– Találkozásunk hivatalos része ezzel véget ért – zárta le diskurzusunkat Bohóka.

– Miért, van nem hivatalos része is? – kérdeztem érdeklődve.

– Rajtad múlik – nézett rám bíztatóan. – Este ott leszek a Sibelius parki lakásban. Más vendéget nem várok. Ha nem találkoznánk, jó utat haza.

Kezét nyújtotta, úgy köszöntünk el. Még utánam szólt:

– Ha taxival mész vissza Helsinkibe, a számlát a sajtóigazolványoddal együtt add oda a Savoy játéktermi pénztárosának.

– Értem – mondtam, de nem mondtam egészen igazat.

Mindenesetre elfogadtam az ötletet, és egy fél óra múlva a vendégházban voltam.

Vacsorára menet bementem a Savoyba. A pénztárosnak odaadtam az igazolványt és a számlát. A szeme sem rebbent, úgy adott oda a számla összegének megfelelő értékű zsetont.

– Hogyan tudom ezt beváltani? – érdeklődtem.

– Ezt sehogy – válaszolta tömören a pénztáros. – Ha játszik, és nyer, akkor olyan zsetont kap, amelyiket nálam beválthat.

Hm. Akkor el is veszíthetem a pénzemet. Ez így nem egészen fair. Aztán rájöttem a megoldásra. A rulettasztalhoz mentem, és a zsetonok egyik felét a pirosra, a másikat a feketére tettem. A fekete jött ki. A tétem kétszeresét nyertem beváltható zsetonokból. A „nyereményemmel" a pénztárhoz mentem, és máris a kezemben volt a taxipénz.

Vacsora után elsétáltam a Sibelius parkba. Bohóka a kis pomponos költeményében fogadott. Az üdvözlő csókja épp olyan puha és csiklandós volt, mint tegnap. Az Ardbeg és egy whisky-s pohár már ki volt készítve, ő egy hosszú koktélos pohárban valamilyen gyümölcslevet töltött ki magának.

– Kérdezhetek egyet? – kérdeztem, majd gyorsan hozzátettem: Illetve ezen kívül még egyet.

– Igen és igen – válaszolta.

– Ha nulla jött volna ki a ruletten, akkor elveszítettem volna a taxipénzem?

– Nem jött volna ki nulla – nézett rám sokatmondóan és lezárta a témát.

Kortyolgattam a whisky-t, és bámultam ezt a rejtélyes nőt. Bájos és okos, de mintha egy másik dimenzióban élne. Próbáltam felidézni a

tegnap estét, amit megkönnyített, hogy a hálószoba ajtaja most tárva-nyitva volt. Úgy olvasta a gondolataimat, mint egy elemi iskolás olvasókönyvet.

– Tudod mit? – mondta halkan – Búcsúzzunk el, és őrizzük meg egymást szép emlékezetünkben.

Fájt, de igaza volt. Én megőriztem, róla soha többé nem hallottam.

4.

Miután hazamentem, a családi és munkahelyi feladatok özöne zúdult rám. Csak valahol nagyon a tudatom perifériáján motoszkált az elvállalt feladat gondolata. Arra minden esetre pontosan emlékeztem, ahogy Bohóka azt mondta:

– Teljesen magára lesz bízva, hogy megteszi-e, amit kérünk vagy sem. Soha senki nem fogja számon kérni.

Ez megnyugtató volt. Aztán egy szép őszi napon egy elegáns borítékot kaptam a japán nagykövetségről. Egy meghívó volt egy ünnepi fogadásra.

Kaptam egy e-mailt is, amelyik egy internetes linket tartalmazott. A linken egy középkorú, szemüveges hölgy számos álló és mozgó képét, és igen részletes szöveges személyleírását találtam. Alaposan meg-lepődtem, mert fel sem merült bennem, hogy a feladatom célszemélye nő lesz.

Végezetül a fogadás dátuma előtti napon a munkahelyem mel-letti kávézóban, ahol a délelőtti kapucsínómat szoktam meginni, mellém ült egy fiatalember, és „a japáni útján szüksége lehet rá" magyarázattal egy kis csomagocskát hagyott az asztalon. A csomagban egy masszív fémtartályban egy könnyen nyitható kapszulát találtam, ebben volt az a néhány csepp víz, amelyet a hölggyel meg kellett volna itatnom.

A fogadáson minden olyan flottul ment, hogy szinte szégyelltem magam. A meghívóm bemutatása után a kutyát sem érdekelt, hogy ki vagyok, és mit keresek ott. A szemüveges hölgy néhány perccel utánam érkezett, és olyan tanácstalanul ténfergett, hogy ha semmi dolgom nem lett volna vele, akkor is odamentem volna hozzá, hogy tudok-e valamit segíteni neki. Kicsit tört angolsággal köszönte meg az ajánlkozásomat, és hálásan kezdett egy kis társasági csevejbe velem. Meglepetésemre a hölgy nagy érdeklődést mutatott a japán whisky-k iránt. Akkoriban én még nem is hallottam róla, hogy Japán whisky-nagyhatalmi státuszra tör. A kedvéért érdeklődtem a bárban, hogy lehet-e japán whisky-t kóstolni, és azonnal kaptam két pohárral. Amikor odavittem a hölgyhöz,

elnézést kért, de egy pár percre magamra kell hagynia. Mintha egy rossz film rendezője találta volna ki így, gond nélkül tölthettem poharába a nyomjelző vizet. Miután megittuk a whisky-ket (én még akkor sem jövendöltem volna, hogy a jövő világbajnokai érnek a Nikka hordóiban), a hölgy hirtelen egy ismerősre bukkant, és sűrű bocsánatkérések között elköszönt tőlem.

Én még egy rövid ideig nézelődtem, aztán kisétáltam a nagykövetségről, és elindultam gyalog hazafelé. A csomag maradékát félúton egy kanálisba dobtam.

Egy ideig kíváncsian nézegettem a híreket, hogy találok-e bármi olyan utalást, ami valamilyen módon kapcsolatba lenne hozható a történtekkel, de természetesen semmi ilyenre nem bukkantam. Aztán abban maradtam magammal, hogy Bohókát, a porvooi kirándulást, a szemüveges hölgyet és a japán nagykövetséget emlékezetem „rég volt, talán igaz sem volt" rekeszébe helyezem.

Azután kaptam egy levelet Helsinkiből, a Savoy játékkaszinótól. Közönséges reklámanyagnak látszott, amelyben az állt, hogy a kaszinó mindig megkülönböztetett érdeklődéssel látja vendégül a sajtó képviselőit. Ha meglátogatom őket, akkor a sajtóigazolványom bemutatásával számottevő kedvezményeket élvezhetek.

Természetesen azonnal eszembe jutott a taxipénzem „visszanyerése" és bevallom, kíváncsi lettem a „számottevő kedvezményekre". Pillanatnyi anyagi helyzetemnek nem ártott volna némi támogatás. Arra is gondoltam, hogy talán Bohóka keze is benne van a dologban, és ha a keze ott van, akkor talán más is...

Szokásomtól eltérően most én tettem lépéseket, hogy a következő helsinki értekezleten képviselhessem intézményünket. Ez az értekezlet most a legsötétebb télre esett, de nyilván ennek is megvannak a maga szépségei. (Még akkor is, ha konkrétan egyet sem tudnék megnevezni.)

Első este elköltöttem kegyeleti vacsorámat a Paragonban, majd várakozásokkal telve átsétáltam a Savoyba. A pénztárban egy egészen másik pénztáros ült, mint legutóbb, de ugyanolyan rezzenéstelen arccal tolt elém egy halom zsetont, mint az elődje. Megszámoltam, és megörültem. Számomra jelentős összeg volt. Már indultam volna a múltkor bevált módszer szerint konvertibilissé tenni zsetonjaimat, amikor a pénztáros halkan utánam szólt:

– A hármas rulettasztalhoz szíveskedjék fáradni!

Kicsit meglepődtem, de követtem a tanácsát. A hármas számú asztalnál egy ugyanolyan kifejezéstelen arcú krupié állt, mint bármelyik másiknál. Más játékos ennél az asztalnál nem játszott. A bevált módon

a zsetonok egyik felét a feketére, a másikat a pirosra tettem. Vártam. Nem történt semmi. A krupiéra néztem, ő alig észrevehetően helytelenítően ingatta a fejét. Nem értettem. Kérdően néztem rá. Ugyanolyan finoman jelezte, tegyem mindet a feketére. Nagyon meglepődtem, de ezt a tanácsot is követtem. A krupié pörgetett. Fekete. A krupié helyeslően és bíztatóan bólintott. A feketén hagytam a teljes összeget. Nyertem. Aztán még háromszor. Az ötödik fekete után (tehát az eredeti összeg harminckétszeresénél tartottunk) a krupié meghajolt.

– Köszönjük a játékot.

Megértettem. Beváltottam a zsetonokat. Ennyi pénzt nemigen volt még alkalmam a tárcámba tenni. Szerencsére Helsinkiben még ekkora összeggel a zsebében is teljesen biztonságban érezhette magát az ember.

Természetesen elsétáltam a Sibelius park mellett is, de Bohókának sem akkor, sem később nem akadtam nyomára.

Néhány évvel később Helsinkiben járva természetesen vacsoráztam egyet a Paragonban, és benéztem a Savoyba is. A játéktermi részben már csak játékautomaták sorakoztak. A sakkozók változatlanul a helyükön voltak. A sakktársak örömmel fogadtak, és szívesen játszottak velem néhány partit. Ronggyá vertek.

5.

Teltek az évek. Az emlékek fakultak. A ruletten „nyert" pénz is elfogyott, de akkor már nem hiányzott annyira. Munkám a világ más részeire szólított, Helsinkibe főként álmaimban utaztam.

Egy nagy konferencia nyitóbankettjén éppen régi kollégákkal poharazgattam, amikor egyszer csak a villám csapott belém. Úgy köptem ki az italomat, mint amikor először találkoztam Bohókával. A terem szélén egy tanácstalanul ténfergő középkorú szemüveges hölgy szerencsétlenkedett. Szinte semmit sem változott a japán nagykövetség fogadása óta.

Újból akarnak tőlem valamit? Vagy most őt állították rám? Riadtan néztem a kezemben lévő poharat, és szabad szemmel próbáltam megállapítani, hogy sugárzik-e. Hogyan lehetne innen nyomtalanul eltűnni?

Nem sok időm maradt ilyesmiken tűnődni. A hölgy is észrevett engem, és boldog mosollyal sietett felém.

– Nahát! Ennyi év után! Remekül néz ki!

Nyugtáztam a bókot, és próbáltam valami kapaszkodót találni a beszélgetéshez.

– Máig csodálom az előrelátását! Ahogyan megérezte a japán whisky-k szédületes karrierjét.

– Nem kellett ahhoz nagy tehetség – szabadkozott. – Csak jó ízlés és némi tapasztalat.

Közelebb hajolt hozzám és úgy folytatta:

– Fukusimában töltöttem hosszabb időt a reaktor felülvizsgálata kapcsán. Volt alkalmam tanulmányozni a whisky-ket is. Éppen akkoriban helyeztek át az önök reaktorához. Paksra – a városnév a szájából inkább pax-nak hangzott.

Most volt alkalmam egy pillantást vetni a névkártyájára. Nem is a neve érdekelt, hanem az ország, amelyet képviselt. Izrael – olvastam. Nem mintha ez bármit magyarázott vagy számított volna, de legalább valami támpontom lett sok-sok év után.

– Magának persze fogalma sincs, mi történt velem a japán fogadás után – nézett rám hirtelen.

– Nincs. Meséljen!

Kicsit rossz érzésem támadt. Kórházba került? Letartóztatták közveszély okozásáért, mint sugárforrást? A valóság még megdöbbentőbb volt.

– Elraboltak.

– Micsoda? Kik? – kérdeztem elhűlve, és meglepetésem egészen őszinte volt.

– Ezt egészen pontosan máig sem tudom.

Időközben leültünk egy csendes sarokba, ott folytatta.

– A fogadásról hazafelé menet megszólított két úr, és pontosan úgy, ahogy a filmeken lehet látni, betessékeltek egy lesötétített autóba, és magukkal vittek. Természetesen a fukusimai reaktorral kapcsolatos adatokra voltak kíváncsiak.

Nyilvánvaló volt, hogy az én küldetésem és az emberrablás között valami összefüggés volt, de vajon mi? Az emberrablókat segítettem? Persze lehet nemes cél érdekében is embert rabolni – mentegettem magamat saját magam előtt.

– És nem derült ki, hogy kik voltak? – kérdeztem kicsit feleslegesen.

– Nem. Angolul beszéltek, de fogadni mernék rá, hogy oroszok voltak.

– Én is ott születtem – tette hozzá magyarázólag.

– És aztán elengedték? – érdeklődtem kíváncsian.

– Egyáltalán nem. Amikor látták, hogy vonakodom érdemben válaszolni a kérdéseikre, udvariasan megkértek, hogy töltsem náluk az éjszakát, és majd másnap folytatjuk a beszélgetést.

– És másnap? Erőszakosabbak lettek?

– Ezt szerencsére sohasem tudtam meg. Még az éjszaka a titkosszolgálatunk emberei megtaláltak, és kiszabadítottak.

– Amint bizonyára tudja, egészen jó titkosszolgálatunk van – tette hozzá mosolyogva.

Lassan minden megvilágosodott. A nyomjelzés azért kellett, hogy az atomtitkokat ismerő szakemberüket követni tudják, és elvezesse őket az emberrablókhoz, akiknek a terveit bizonyára pontosan ismerték. Ha a sugárzó anyagot bárki illetéktelen észlelte volna, annak természetes magyarázata lehetett volna a reaktorbeli munka során kapott véletlen szennyeződés. Ki volt ez találva. Ügyes fiúk (és lányok!) ezek ott a Moszadnál! Hogy azután a feltételezhetően orosz emberrablóknak mi lett a sorsa, az maradjon a titkosszolgák titka.

– És azóta nem érte semmi hasonló atrocitás? – kérdeztem érdeklődve.

– Nem, hál' Istennek! – sóhajtott mélyet. – Ilyenből elég egy is az életben. Most már amúgy is sokkal békésebb témákkal foglalkozom. A nukleáris gasztronómia titkait kutatom. Remélem, meghallgatja a holnapi előadásomat.

Megígértem neki, és a whisky-s pult felé vettük az irányt. Sajnos japán whisky nem volt, ezért kénytelenek voltunk valami kimondhatatlanul hosszú nevű skót single malttal vigsztalódni.

6. Epilógus

Soha senkinek nem meséltem furcsa „küldetésemről". Aztán egyszer, amikor már azt hittem, hogy számomra a „kaland" az „emlék" szinonimája, egy konferencián együtt vacsoráztam egy fiatal kolléganővel. A vacsora után a szálloda bárjában folytattuk a beszélgetést, majd – ki tudja hogyan – az ágyamban kötöttünk ki. Az ifjú kolléganő sok mindenben emlékeztetett Bohókára, és ez a hasonlóság és az este hangulata arra vitt, hogy elmeséljem neki a történetet. A kolléganő bámulva hallgatta,

– És én még azt hittem, hogy te milyen egy unalmas fráter lehetsz! Szóval te kém vagy?

Eltűnődtem.

– Nem... Nem hiszem... Nem, semmiképpen sem mondanám.

– De igen, valld be, hogy kém vagy!

– Nem! Mondom, hogy nem.

– De igen! Légyszi, valld be, hogy kém vagy!

– Miért olyan fontos ez neked?

– Mert sose kértem még meg kémet, hogy nyalja meg a seggecskémet! – nyújtotta rám bohókásan a nyelvét.

Mit tehettem? Bevallottam.